

Dersin Amacı

Bu ders, coğrafya disiplininin temel kavramlarını (mekân, yer, bölge, konum, çevre, peyzaj, dağılış, ağ) inceleyerek öğrencilerin coğrafi düşünme ve analiz becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Kavramların tarihsel gelişimi, teorik temelleri ve Türkiye ile dünya örnekleri üzerinden pratikteki yansımaları ele alınır.

Dersin İçeriği

Bu ders, coğrafyanın temel kavramlarını (mekân, yer, bölge, konum, çevre, peyzaj, dağılış, ağ) içerir. Kavramların tarihsel gelişimini, kuramsal yaklaşımlarını ve Türkiye ile dünyadan örneklerle uygulamadaki yansımalarını kapsar.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Temel Kaynaklar / Main References Doğanay, H. (2014). Beşerî Coğrafya: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler. Ankara: Pegem Akademi. Cloke, P., Crang, P., & Goodwin, M. (Eds.). (2014). Introducing Human Geographies (3rd ed.). London: Routledge. Tuan, Y.-F. (1977). Space and Place: The Perspective of Experience. Minneapolis: University of Minnesota Press. Yardımcı Kaynaklar / Supplementary References Relph, E. (1976). Place and Placelessness. London: Pion. Massey, D. (1994). Space, Place and Gender. Cambridge: Polity Press. Uysal, A., & İçen, H. (2019). Etkileşimden Birlikteliğe: Kapadokya’da İnsan–Çevre Etkileşimi. Ankara: Pegem Akademi. İçen, H., & Uysal, A. (2020). “Temsil ve Mekân: Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nde Ortabahçenin Söylemsel İnşası.” İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi, 42(2), 525–548.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Ders Anlatımı: Kavramların tarihsel gelişimi ve kuramsal yaklaşımların sistematik biçimde aktarılması. Tartışma ve Soru-Cevap: Öğrencilerin kavramlar üzerine düşünmesi, farklı yorumları sorgulaması. Harita ve Görsel Analiz: Mekân, yer, bölge ve dağılış kavramlarının harita ve temsiller üzerinden incelenmesi. Vaka Analizi: Türkiye ve dünyadan seçilmiş örnekler üzerinden kavramların pratikteki karşılıklarının tartışılması. Grup Çalışmaları: Öğrencilerin ortak projeler ve kısa sunumlarla kavramları uygulamalı şekilde tartışması. Öğrenci Sunumları: Belirlenen kavramların farklı kuramsal çerçevelerle sınıfta sunulması. Okuma Ödevleri: Temel kaynaklardan haftalık bölümlerin okunarak sınıf tartışmalarına hazırlanılması. Münazara ve Eleştirel Değerlendirme: Kavramların farklı coğrafi ve kültürel bağlamlarda nasıl değiştiğini tartışmak.

Dersin Verilişi

Ders, yüz yüze yürütülür. Teorik dersler sınıf ortamında anlatım yöntemiyle işlenir, tartışmalar ve uygulamalar etkileşimli biçimde gerçekleştirilir. Ders dili Türkçedir.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Arş. Gör. Dr. Hasan İçen

Program Çıktısı

1. Coğrafyanın temel kavramlarını (mekân, yer, bölge, konum, çevre, peyzaj, dağılış, ağ) tanımlayabilir.
2. Kavramların tarihsel gelişimini ve kuramsal yaklaşımlarını açıklayabilir.
3. Kavramları Türkiye ve dünya örnekleri üzerinden analiz edebilir.
4. Harita, metin ve görsel materyaller kullanarak kavramları yorumlayabilir.
5. Güncel coğrafi sorunları temel kavramlar ışığında eleştirel biçimde değerlendirebilir.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Tuan (1977), s. 3–18		görsel analizi, sözlü anlatım	Coğrafyanın tanımı ve kapsamını incelemek, disiplinin bilimler içindeki yerini ve doğa–toplum ilişkileri bağlamında tartışmak	
2	Tuan (1977), s. 3–18		sözlü anlatım, sunum	Mekân kavramının anlamını, mutlak ve görelî mekân ayrımını ve ölçek düzeylerini değerlendirmek.	
3	Doğanay (2014), s. 41–60		Sunum, Sözlü Anlatım	Mekânsal örgütlenme ve dağılışın temel özelliklerini, örüntü biçimlerini ve toplumsal süreçlerle ilişkisini yorumlamak.	
4	Tuan (1977), Bölüm 4;		Sözlü Anlatım, Sunum, Tartışma	Yer kavramını kimlik, aidiyet ve algı boyutlarıyla ele almak; bireysel ve toplumsal deneyimleri karşılaştırmak.	
5	Cloke, Crang & Goodwin (2014), Bölüm 7		Sözlü anlatım, Sunum, Grup münazarası	Yerlerin temsil ve anlatı biçimlerini edebiyat, sanat ve medya üzerinden tartışmak; sembolik boyutları değerlendirmek.	
6	Doğanay (2014), s. 96–120		Ders anlatımı, harita çalışması	Bölge kavramının kavramsal temellerini, homojen, fonksiyonel ve idari bölgeler bağlamında analiz etmek.	
7	Cloke, Crang & Goodwin (2014), Bölüm 9			Bölge kavramına yönelik eleştirel yaklaşımları küreselleşme ve bölgeselleşme tartışmaları üzerinden değerlendirmek.	Sözlü Anlatım, Sunum, Tartışma
8				Ara sınav	
9	Doğanay (2014), s. 166–190			: İnsan–çevre ilişkilerini determinist ve possibilist yaklaşımlar bağlamında incelemek, tarihsel tartışmaları değerlendirmek.	Sözlü Anlatım, Tartışma
10	Cloke, Crang & Goodwin (2014), Bölüm 15		Sözlü Anlatım, Örnek Olay	Modern yaklaşımlar çerçevesinde çevre, sürdürülebilirlik ve peyzaj kavramlarını tartışmak; güncel sorunlarla ilişkilendirmek.	
11	Doğanay (2014), s. 211–235		Sözlü Anlatım, Görsel ve Harita Analizi	arita, coğrafi bilgi ve temsil ilişkilerini incelemek; haritaların işlevlerini ve ideolojik boyutlarını değerlendirmek.	
12	Ders notları		Grup Çalışması, Tartışma	Kavramları sentezleyerek iklim değişikliği, göç, kentleşme gibi güncel sorunlara kavramsal bakış açıları geliştirmek.	
13	Doğanay (2014), s. 141–165		Harita analizi, öğrenci sunumları	Mutlak ve görelî konum kavramlarını, konumun ekonomik, politik ve kültürel sonuçlarını örneklerle açıklamak.	
14	Tüm Ders Notları		Sözlü Anlatım, Tartışma	Genel tekrar ve bütüncül değerlendirme yaparak kavramların coğrafi düşüncüyü kurmadaki rolünü tartışmak.	
15				Final Sınavı	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Derse Katılım	14	3,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	13	1,00
Ara Sınav Hazırlık	7	1,00
Final Sınavı Hazırlık	14	1,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13
Ö.Ç. 1	1	1											
Ö.Ç. 2	2						2						
Ö.Ç. 3			3				3						
Ö.Ç. 4				4	4								
Ö.Ç. 5			5			5			5				

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Coğrafya biliminde kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma
- P.Ç. 2 :** İnsan-mekan etkileşiminin tespitinde yararlanılan başlıca araştırma yöntem ve tekniklerini kullanabilme, bu etkileşimin ifadesinde kullanılan görsel araçları (tablo, grafik, harita) vb hazırlayabilme ve gerekli araç gereçleri yazılımları kullanabilme.
- P.Ç. 3 :** Coğrafya biliminin temel terimlerini kavrama ve coğrafi terminolojiyi yerinde kullanabilme.
- P.Ç. 4 :** Coğrafya bilimi kapsamında mekanı doğal ve beşeri özellikleriyle tanıma, mekanın kullanımından kaynaklanan sorunları tespit edebilme, çözüm önerisi sunabilme.
- P.Ç. 5 :** Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama vb coğrafi teknolojilerle çalışabilme.
- P.Ç. 6 :** Disiplinler arasındaki çalışmaların önemini kavrama, bilgi ve becerilerini diğer disiplinlerle paylaşabilme ve ortak projelerde değerlendirebilme.
- P.Ç. 7 :** Mekan ve mekanı oluşturan fiziki ve beşeri unsurlar arasında ilişki kurabilme ve bu ilişkileri yorumlayabilme becerisi
- P.Ç. 8 :** Sahip olduğu bilgi ve becerileri laboratuvar ve arazi çalışmaları ile bütünleştirebilme
- P.Ç. 9 :** Coğrafi verilerin toplanması, yorumlanması, değerlendirilmesi ve akademik yayın haline getirilmesi sürecinde bilimsel etik değerlere uygun hareket etme.
- P.Ç. 10 :** Bölgesel dengesizlik, iklim değişikliği, kentleşme, küreselleşme, sürdürülebilirlik, göç, çevre sorunları gibi konuları geniş bir bakış açısı ile yorumlayabilme
- P.Ç. 11 :** Coğrafi konuları, sistematik bir yaklaşımla ele alma, araştırma ve sunma becerisi
- P.Ç. 12 :** Bireysel çalışma becerisi ve bağımsız karar verebilme yetisine sahip olarak fikirlerini sözlü ve yazılı ifade ederek iletişim kurabilme
- P.Ç. 13 :** Toplumsal sorumluluk ve mesleki etik bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinlikler planlayabilme ve uygulayabilme.
- Ö.Ç. 1 :** Coğrafyanın temel kavramlarını (mekân, yer, bölge, konum, çevre, peyzaj, dağılış, ağ) tanımlayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Kavramların tarihsel gelişimini ve kuramsal yaklaşımlarını açıklayabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Kavramları Türkiye ve dünya örnekleri üzerinden analiz edebilir.
- Ö.Ç. 4 :** Harita, metin ve görsel materyaller kullanarak kavramları yorumlayabilir.
- Ö.Ç. 5 :** Güncel coğrafi sorunları temel kavramlar ışığında eleştirel biçimde değerlendirebilir.